Рік III. Луцьк, Неділя дня 15 Січня 1928 р. Ч. 4 (65).

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА

Орган Української Національної Думки

Ціна 20 гр. Виходить що-четверга й неділі.
Адреса редакції й адміністрації: ЛУЦЬК на Волині, Алеї Б. Хороброго, 18

Передплата: в краю: на 1 місяць 1 зол., на чвертьрічно 3 зол., на пів року 5 зол. 50 гр., рік 10 зол.; за границею: на рік 2 америк. долари або їх вартість в иншій валюті

Рукописів не звертається. — Оголошення після умови. Непідписаних дописів не приймається.

СЕЛО ПЕРЕД ВИБОРАМИ.

Вже минуло півтора місяця, як розписано вибори до сойму й сенату, а ще й сьогодня можна почути від селян, що на селі нічого про вибори не знають. Кажуть—приїзжав хтось з гміни, списав всіх людей і поїхав; на тому й кінець. З другого боку є багато сіл, що знають про вибори, а коли є в селі свідоміщі люде, то там вже й балакають про те, за кого будуть голосувати. Чимало є й таких сіл, що стоять безрадно перед питанням: хто правий у „сварках", у „гризні", якими переповнені газети? Є такі села, що стратили віру в те, щоби через вибори чого-небудь досягнути, і рішили зовсім не йти до виборів. Є й такі, які очікують виборів, щоби збутися клопоту, так, мовляв, як податок заплатити. Одним словом село розбите і загально не знає ще, як іти до виборів.

Проте, коли вслухатися добре в настрої села, то всеж таки пробивається в них і щось певніще і то для всіх спільне. Те „щось" вказує, що розбиття на селі не є природнє, що воно лише штучно защеплене і при самих виборах мусить щезнути. Село не знає ріжниць, які можуть ріжнити між собою українців, яких вяже спільна недоля, і раменами здвигає, коли говорять йому про ріжниці між самими селянами, хоч є між ними й багатші й біднші і зовсім бідні, бо дух у них все-ж таки один—український і селянський. Село добре тямить свою світлу перемогу у 1922-ім році і знає, що перемогло тоді тільки тому, що до виборів пішли всі разом. І оце останнє—всі разом—є якраз отим „щось", що є тепер для всіх селян спільне. Разом ідімо до виборів, тоді „наша візьме".

Серед таких настроїв дивно, що хтось хоче „підраховувати" підчас виборів свої якісь групові сили. Такий „підрахунок" буде лиш самообманом, який не дасть вірного образу настроїв села, не дасть бажаних користей ніякій групі, а зате багато може пошкодити загальній народній справі. Оті всякі „підрахунки" тільки й спричиняються до того, що народ зневіряється, знеохочується і волів відсунутись від сповнення свого обовязку, щоб тільки не влазити в оту кашу, яку заварюють всякі „підрахунки".

Кажучи—ідімо до виборів разом, село зовсім правильно оцінює ситуацію, хоч не копається у „великій політиці". Дуже часто навіть не свідомість, а просто чуття підсказує йому оту правильну оцінку. Поки що ще збиває його з пантелику оте штучне насаджування ріжниць між селянами, але що далі, то замітно, як верх бере в одних свідомість, в других чуття, але одне й друге диктує, що до виборів треба йти спільно. До дня виборів з певністю ця думка запанує вповні і ніяка агітація незможе змінити постанови села. Бо коли противники наступають на нас разом, той боронитися нам треба також разом.

Загальні вибори — це заміна революції; зі зброєю в руці на революцію з виборчою картою в руці".
В. Шоу.

ПЕРЕДВИБОРЧА НАРАДА в ЛУЦЬКУ.

На третій день Різдва (9.I. ц. р.) Український Виборчий Комітет в Луцьку скликав до Луцька повітову передвиборчу нараду. На нараду запрошено тих людей, що приймали активніщу участь в праці підчас виборів у 1922 році. Учасників наради було 43, з чого 5 осіб з Луцька, а решта з повіту з гмін Полонка, Піддубці, Рожище, Торчин, Чарукiв, Щурин, Олика, Колки й Тростянець. Не заступлені були тільки гм. Сильно й Медеже.

Справу виборів реферував член Комітету Гр. Гладкий.

Укр. Виб. Комітет скликав на нараду людей без огляду на їх політичні переконання. Зібраним представлено по можливости безсторонньо справу виборів і дотеперішньої передвиборчої акції з боку українців і всіх инших народів, щоби зібрані самі розібрались в ситуації і висказали свої думки про вибори та оповіли, що в звязку з виборами діється на селі.

В дискусії забирали голос п.п. Левчанівський, Йосип Кривонюк з Омеляника, Дмитро Сущук з Озденишта, Петро Наумчук з Кроватки, Роман Романюк з Полонки, Семен Зайчук з Гірки Полонки, Іван Хомяк з Голишева, С. Сироватка з Угринова, Ілько Гапонюк з Букова і багато инших.

Нарада мала незвичайно поважний і діловий характер, а дискусія виявила, як глибоко входять у суть справи свідоміщі люде на селі. Між иншим порушено найважніщу справу при виборах, а це—як віднесуться люде до самих виборів. Село зневірене, розбите, здезорієнтоване, опустило руки і може в багатьох місцевостях зовсім не піти до виборів, а це є більша небезпека для нас українців як навіть розбиття на кілька груп. Були й на нараді люде, які під впливом розбиття в нашім громадськім життю підупали духом, але з наради вони вийшли з лекшим серцем, бо ясне представлення справи й вільна дискусія на нараді, вказали їм правильний шлях, по якому все українське громадянство піде до виборів. Зокрема говорилось і про кандидатів на послів, яких висуне саме громадянство, перед яким вони будуть і відповідальні за свою працю.

Вислідом наради була така резолюція:

Розглянувши фактичний передвиборчий стан на наших північно-західніх землях, нарада стверджує, що конечність наказує всім українцям йти до виборів спільним фронтом у Бльокові непольських народів у Польщі. Зібрані на нараді закликають всіх чесно думаючих українців прийняти як найактивніщу участь у виборах і всіми силами підтримати листу Бльоку.

Після цього доповнено повітовий Український Виборчий Комітет представниками з гмін і доручено всім присутнім:

1) перевірити по обводах списки виборців, чи всі у них записані,
2) поінформувати людей на місцях про справу виборів, їх значіння і наше відношення до виборів.
3) розвіяти по селах зневіру і переконати їх про конечність, як найбільшої участи у виборах,
4) підчас виборів подбати, щоб наше громадянство дійсно масово пішло до виборів, бо в цьому є запорука нашої перемоги.

Коли все наше громадянство так зрозуміє справу виборів, як зібрані на нараді в Луцьку, то при виборах 1928 року повториться певністю 1922 рік.

АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД НАД ВІДПОВІДАЛЬНИМ РЕДАКТОРОМ „УКР. ГРОМАДИ".

18 серпня м. р. перед Окр Судом в Луцьку відбулась розправа проти нашого відповідального редактора С. Вишнівського з оскарження з арт. 154 ч II К. К за вміщення в Ч. 43 1926 р. „Громади" листа політичного вязня, що вийшов на волю з Луцької тюрми, про голодівку. Окружний Суд засудив ред. С. Вишнівського на 4 місяці вязниці. Була зголошена апеляція і оце 10 ц. січня перед Апеляційним Судом в Люблині відбулась апеляційна розправа. Боронив був. сенатор адвокат Ол. Карпинський з Рівного. Після годинної розправи Апеляційний Суд затвердив вирок Окр. Суду, засуджуючий ред. Вишнівського на 4 місяці вязниці, з завішенням кари на 2 роки, себ-то коли на протязі того часу буде якийсь правосильний (засуд в прес. справі) новий, то буде виконана і ця кара.

„Нарід аби істнувати, кріпнути і перемагати мусить бути добре чухраний кіями ненависти, мусить бути навколо отоочений вовками, які є кожній хвилі готові його розірвати, а не анголами співаючими нудні пісні покою та любови".

Реймонт.

Українці в Бльокові непольських народів у Польщі.

Про виборчий Бльок непольських народів у Польщі пишеться дуже багато. Нападають на нього зі всіх боків. Чому нападають на Бльок поляки разом зі своїми прислужниками—це відомо. Так же відомо, які причини зложилися на створення того Бльоку. Нападають на нього поляки і намагаються його за всяку ціну розбити, бо він їм не на руку в закордонній політиці і невигідний внутрі держави. А створився Бльок на те, щоби кожний народ, що зараховується до меншостей у Польщі, добув собі таке представництво у соймі, яке кожному належиться по його чисельній силі. Але напади на Бльок українців зовсім неоправдані, а тим більше вони неоправдані, а на наших північно-західніх землях, отже й на Волині.

Головним чином закидається Бльокові, що його творить тільки одна українська партія, а саме Укр. Нац. Демократичне Об'єднання („УНДО"). Факт, що до створення Бльоку найбільше причинилася та партія і його підписала, договорившись тільки з иншими народами що-до місць на листах. Це зроблено з маленькими поправками так-же, як це було у 1922 р. Про це й нічого говорити, бо тут зважено всі можливости і права кожного народу, що входить до Бльоку, на такі чи инші місця, які кожний добуватиме своїми голосами. Як вони використають ті місця, кого висунуть у кандидати, це не наше діло. Важно, як то заповняться українські місця.

Коли до Бльоку входить тільки одна українська партія, то ясно, що вона моглаб собі обсадити всі кандидатські місця своїми людьми. Але на ділі так воно на наших землях не є. Укр. Нац. Дем. Об'єднання не має наміру переводити виборів на півн.-західніх землях по партійному прінціпу, а тільки по добору людей на місцях. Добірати тих людей буде не хто инший, як представники сіл і міст, яких у тій цили зберуться на відповідну нараду. Умова тільки одна—що кандидатами можуть бути тільки люде певні, чесні і без ухилів на захід, чи північний схід. Поза тим політичні переконання не гратимуть ніякої ролі. Отже—чи хтось буде належати до одної чи другої української незалежницької партії, чи хто буде безпартійний—на це звертатиме уваги не буде, як що тільки дана людина заслуговуватиме на довіря народу.

Це є одинокий можливий спосіб вибрати з північно-західніх земель найкращих представників народу. Во це-ж для нікого не є таємницею, що тих людей, на яких спокійно можна наложити обовязки народнього представника, у нас не так то багато, а вже кожна партія, чи група з'окрема то й зовсім не їх обмаль. З другого боку—такий підхід до справи дає доступ до Бльоку всім українцям; кожний чесний українець може мати тут свій голос і вплив на добір такого чи иншого кандидата. І кому дійсно залежало на добрі народньої справи, той проти Бльоку не виступав, а навпаки—йому сприяє.

Помимо такого стану річей деякі групи, а навіть одиниці, і тепер виступають проти Бльоку і до виборів підуть окремими листами Трудно. Їхне діло. Але тут вони вже не можуть прикриватися плащиком народніх інтересів, бо ходить їм не про народне добро, а про інтерес якоїсь групи, а то й навіть особи. На це вони після виборів і почують від народу: що посіяли, те й збірайте.

Ст—ко.

Виборча хроніка.

Відозва Бльоку непольських народів.

На окремому засіданню представників від націон. меншостей, які входять до бльоку, постановлено видати відозву до виборців, яку одночасно буде видруковано у всіх часописах непольськ. народів, попираючих акцію бльоку.

Дієти для членів виборчих комісій.

Міністерство внутрішніх справ приготовляє роспорядження про дієти і кошти подорожі для членів окружних виборчих комісій.

Конфіскати „Natio".

По роспорядженню влади сконфісковано № 11—12 органу націон. меншостей „Natio". Сконфісковане число було виключно присвячено майбутнім виборам. Належить зауважити, що попереднє число також було сконфісковано.

Ще один виборчий „свисток".

В скорому часі громадяне Волині і Галичини будуть мати нагоду оглядати безкоштовно новий свисток під назвою „Земля і Воля", який буде друкуватись у двох мовах: українській і російській.

Одне спростовується, а друге робиться.

Довідуємось, що передвиборча нарада у митрополита, помимо спростовання митрополичої канцелярії таки була. На тій нараді мав гостро виступити архимандрит Морозов проти Боришкевичів і Рогальських та доказувати, що митроп. Діонисій повинен іти тільки з українцями і більше з ніким.

Нарада в Ковлі.

Дня 9 ц. м. відбувся в Ковлі передвиборча нарада представників всіх українських незалежницьких політичних груп півн. західніх укр. земель. На тій нараді остаточно Сель-Союз рішив приступити до Бльоку непольських народів у Польщі. Треба надіятись, що врешті біля Бльоку згуртуються всі українські політичні групи для добра цілого народу.

Йде до опамятання.

Довідуємось, що група українських „націоналістів", що групувались біля „Української Ниви", не виставить при виборах своєї окремої листи. Принаймні відомі такі заяви чоловіх людей тієї групи в Луцьку. Не хочемо цьому не вірити, а коли воно так і буде, то це дійсно в пору, буде в громадянстві менше баламутства, а разом з тим скріпляться вигляди на успіх нашого народу при виборах.

Бракує ще, щоби опамятались провідники Сель Роба, які в 1922 р. вийшли також, як і инші — посли з єдиної української листи № 16, і тоді вже зовсім не булоб ніяких сумнівів, як то пройдуть вибори. Але тут треба надіятись, що народні маси, а в тому числі і сельроби на місцях, самі вкажуть своїм карткам, які вкинуть до виборчих урн, як вони розуміють свої народні інтереси. Всі теє знають, що в 1922 році ми побідили лише завдяки тому, що всі голосували на одну листу і що пішли за бльоком національних меншостей. Кожний скаже те й тепер, що треба піти до виборів так, як пішли в 1922 році. Тоді тільки переможемо.

ОТЖЕ ТАКИ НЕ МІСТИТЬСЯ.

До Редакції „Українська Громада" в Луцьку

З приводу арт. „В Т-ві „Просвіта", чи в „Українбанку" в Луцьку, уміщенного в ч. 54 „Української Громади" від 29.XII 1927 року, Рада Т-ва „Луцька Повітова Просвіта" просить подати до публичного відома, що в помешканні Т-ва „Просвіта" жадного „Виконавчого Бюра Укр-ого Народнього Комітету, що повстав у Ковлі 17.XII 1927 року, не міститься.

Голова Ради *Єв. Петриківський*
Секретар *Єв. Марковський*

РЕВІЗІЯ в ПОМЕШКАННІ „ПРОСВІТИ" в ЛУЦЬКУ.

Дня 4-го ц. м. зайшла до помешкання Т-ва „Просвіта" в Луцьку поліція (понад 10 чоловік поліціянтів і агентів на чолі з 2-ма комісарами) і перевела особисту ревізію в людей, що на той час були в Т-ві „Просвіта", або зайшли туди підчас ревізії. Ревізія тривала кілька годин. Причиною ревізії мали бути відомости, що нібито в помешканню „Просвіти" відбувалось зібрання Сель-Робу лівиці. Між затриманими були між иншим б. пос. Підгірський і др. Річинський, кілька чоловік з Володимира, а решта з Луцька. По списанню протоколів усіх затриманих по кількох годинах відпущено. При ревізії нічого компромітуючого не знайшли. Польська ендецька преса зробила з цього „розвйонзанє тайнего зебраня" і накликає до репресій проти „Просвіт".

——

Виборчі щедрівки.

I.

Щедрий вечір, добрий вечір,
Добрим людям на здоров'я
З новим роком, добрим роком
Скінчилося безголов'я.

Українці об'єднались
В бльок виборчий згуртувались,
Через річки, через горе
Идуть разом всі на вибори.

Йдуть разом всі, спільним фронтом
Від Карпат аж до Горині.
Надарма ворожа праця
Не розіб'ємось вже нині.

Щедрий вечір, добрий вечір
Добрим людям на здоров'я.
Бльок виборчий утворився,
Скінчилося безголов'я.

II.

Пане господарю,
Пане українцю!
Щедрий вечір, добрий вечір.
Не впускай до хати
Ти хрувів, чужинців.
Щедрий вечір, добрий вечір.
Але нас ти привітай
Радо та тепленько.
Щедрий вечір, добрий вечір.
Бо ми вісточку тобі
Принесли гарненьку.
Щедрий вечір, добрий вечір.
Українці, як брати,
Вирішили мати —
Щедрий вечір, добрий вечір.
Спільну листу, спільний фронт,
З бльоком всім пристати.
Пане господарю,
Пане українцю!
Щедрий вечір, добрий вечір
Не впускай до хати
Ти хрувів, чужинців.
Щедрий вечір, добрий вечір.

III

В щедрий вечір, добрий вечір
По садку ходила
Українка-господиня,
Тихо ворожила.
Як би наші українці
Спільний фронт зламали,
То послів і сенаторів
Зовсім би не мали.
Як послухались би „Ниви"
Та пішли з хрунями,
То народ свій загубили б,
Стали б ворогами.
А як підуть спільним фронтом.
Всі у спільним бльоку,
То одержать перемогу,
Як „другого" року.
В щедрий вечір, добрий вечір
По садку ходила
Українка-господиня,
Так наворожила:
Українці мусять вкупі
Всі голосувати,
На бльокову лише листу
Голоси віддати.

Джмелик.

Ковель.

З „Українською Нивою" не мають нічого спільного.

Варшавська газета „Укр. Нива" (варшавська вона тому, що у Варшаві виходить і по варшавськи пише)—отже та варшавська газета дуже любить покликуватися на ріжних видніщих людей, що ніби то вони так само думають і пишуть, як вони; навіть передруковує цілі статті з инших газет, щоби доказувати, що вона йде правильним шляхом. Хто би подумав, й справді ті, люде, на яких покликується „Укр. Нива", мають з нею щось спільного. А на ділі — то це є тільки нечесне використовування чийогось імени.

Ще якось на початках видавання „Укр. Ниви" вміщено було в ній статтю Д-ра Донцова. Зараз після цього появилась в укр. пресі заява Д-ра Донцова, що його статтю передруковано без його відома і згоди та що він немає нічого спільного з „Укр. Нивою". Те саме заявляє Др. Донцов і тепер, коли на сторінках „Укр. Ниви" почало появлятись його імя. Але це не промовляє до умів звихнених морально „правдивих редакторів" „Укр. Ниви".

Тепер читаємо в „Гром. Голосі" ще й таку заяву:

Заява

Цим подаю до відома, що мою статтю під заголовкам „Політика Понтія Пилата чи Юди Іскаріота" передрукувала редакція „Української Ниви" без моєї згади й відома, подавши джерело (Тризуб) петітом Характерник.

Отже навіть ті, що друкують свої статті в органі емігрантів УНР в Парижі—„Тризуб", відхрещуються від „Укр. Ниви". Відхрещується від неї і емігрантська маса в Польщі, на яку „Укр. Нива" намагається перекинути осуд українського громадянства ганебної політики „Укр. Ниви". Мовляв — „тутейші" виступають проти „емігрантів". Все це є тільки нечесна гра, бо з чесних українців ніхто не має нічого спільного з політикою „Укр. Ниви", як знов в звязку з тією „політикою" ніхто не осуджує непричастних до цього емігрантів.

Зі світу.

Більшовики на румунській території.

Як доносять з Букарешту, більшовицький відділ, озброєний в кулемети, вірвався на румунську територію, обсадив прикордонні місцевости Гравіца і Путінса і ограбував мешканців. Після перестрілки з румунською жандармерією, більшовики повернули на свою територію.

Новорічна заява Мусоліні.

Мусоліні з нагоди нового року оголосив відозву до італійського народу, в якій заповідає великі політичні зміни в 1928 році. Ці зміни матимуть значіння не лише для самої Італії, але й для инших країн.

Візита Буденого на польській границі.

З Мінська доносять, що члени револючійної військової ради Буденний, Дибенко і Єгоров робили інспекцію білоруської армії, як також військ розквартированих на польсько-совітському пограниччу.

Виміна вязнів.

З. цього місяця відбулась на польсько-совітській кордонній стації Колосово виміна польських і совітських вязнів. Польща одержала 32 вязні взаміну за 9 комуністів.

Як доносять „Ізвестія", ця виміна вязнів була останньою, бо в список виміни занесено всіх вязнів, які мали бути видані Польщі. Польща знов заявила претенсію ще на 3-х католицьких ксьондзів, яких помилково не занесли до списку виміни.

Повені.

В той час, коли у нас була дуже гарна погода, надходять вісти з Англії і Чехословаччини про страшні урагани. Після бурі в Англії й Ірляндії вилили ріки, а рівень ріки Тамізи, над якою стоїть Льондон, піднісся так високо, як не підносився за час від 1235 року. Вилив рік спричинив величезні шкоди. Втопилося до 50 чоловік.

ДОПИСИ

„Робота" вже почалась.

(Березно, пов. Костопіль)

Предвиборча праця в Костопольському повіті вже розпочалась. Першими почали роботу „Визволенці", які пару неділь тому відчинили в Костополі свій секретаріят. На секретаря покликали відомого ренегата Аполона Річицького, блудного сина священника з с. Малого Мицка, який давно вже прогнав з дому свого непутящого сина. Довго блукав по селах та дурив людей Аполон Річицький, позбираючи від селян як той гоголівский Хлєстаков гроші взайми. Але настали вибори і наш Аполон зразу ожив! Циганячи весь час по селах він навчився „оратєльствовать" та випадково попав навіть на церковний з'їзд в Луцьку, як делегат від Костопольщини. Але, побачивши, що з українців карієри не зробиш, а з „оратєльства" на селах шуби не пошиєш, наш хитрий поповач одразу вдався туди, де його як слід оцінять і винагородять. Отож скажано—зроблено! І тепер, добре зодягнувшись, Аполон по повіті їздить та „оратєльствує", прославляючи своїх хлібодавців пп. Кордовского та Дубіцького.

Крім „Визволеня" роспочала працю також група „zrzeszenia demokratycznego". До цієї групи запрошуються священники повіту, війти, учителі та всі льояльні громадяне без ріжниці національности. Лідерами цієї групи, як нас інформують, мають бути двох недавно переведених для цієї роботи учителів. Один з минулому служив навіть в українській армії, українець Ракітський, а нині ренегат, що прийняв католицизм—пан Rokicki, а другий „істінно-русскій" приятель Rokickiego Поспєлов. Як той, так і другий, є найближчими ад'ютантами бувшого старости Бобінського. За усердну службу Рокітскому сподають усякі благодаті, як казьонне помешкання і т. и. Українське населення добре здає собі справу хто є ці пани і на їх удочку не віде.

Українець.

За Рідну Школу!

(с. Любоковичі, Сарнеськ. пов.)

Село Любоковичі внесло 30.XII мин. року до шкільного інспекторату в Сарнах 39 деклярацій на 51 дитину, з домаганням впровадження до школи викладової української мови. Деклярації прийнято під росписку. Таких деклярацій поступилоб до інспекторату далеко більше, але Любиковицька гміна спільно з керовником місцевої школи Т. Куровським, робила при завірюванні батьківських підписів на деклярціях такі перешкоди, що замість 71 деклярацій внесено тільки 39.

Перешкоди провадились в той спосіб, що перед засвідченням підпису, спочатку війт посилав батька учня (деклярангa) до керовника школи, щоб той засвідчив, чи його дитина дійсно ходить до школи, (по закону це непотрібне). Батьки запротестували проти цього і порадили війтові, щоб він онайомився краще з шкільним законом. Це викликало більше обурення війта, який став лаятись і погрожувати всім вязницею. Це на батьків не вплинуло і до гміни надходили все нові селяне для засвідчення підписів.

Бачучи, що число засвідчених підписів збільшується, що скоро збереться деклярацій стільки, скільки необхідно для правного відкриття української школи, війт почав вимагати від неписьменних батьків, аби на деклярціях окремо записувалось їх імя і призвище, а за них не письменних, щоби росписувався по польськи инший, а нарешті мав підписатись сам війт. Але батьки дали собі і тут раду: найшли письменну людину і двох свідків і нарешті засвідчили деклярації. Не засвідчили тільки тільки ті батьки, що шукали панської ласки. Тепер варто булоб подбати, щоб інспектор перевірив деклярантів в присутності двох письменних свідків, котрі-б могли бачити, як перевіряє інспектор і що батько підписує,— бо в противному разі при таких надужиттях все піде на марно.

Селянин

Ніколи не забувайте „Рідньої Школи“.

Кооператива „Добра Слава“

(с. Дуліби, Рівенського повіту)

В нашому селі ще в 1924 р. було засновано кредитову кооперативу „Добра Слава“. За браком відповідного кредиту перші основоположники вирішили на зібрані паєві гроші (270 зол.) роспочати торгівлю. Таким чином замісць кредитового товариства почало жити споживче. Делегований від Остріжського Союзу інструктор Ткаченко порадив перетворити кредитове Т-во в „кредитово-споживче“—одначе Суд в Рівному не зареєстрував цієї постанови. Створилась дуже непевна ситуація: кредитове Т-во провадило споживчу крамницю, не маючи на це правних підстав. Через це т-во не могло розвиватись і Р. С. У. К. не хотів приняти його в свої члени.

З цього непевного становища вивели нас V. Надз. Заг. Збори членів, що відбулися з ініціятиви Комітету Орг. Кооператив в Рівному, який прислав нам свого інструктора А. Волинця.

Збори відбулись 11-го грудня в помешканні Демида Дикало в Дулібах при участи біля 40 членів. Постановлено змінити перестарілий статут кооперативи, пристосувавши до сучасних вимог кредитової кооперації, та довибрано одного члена Ради та 3 заступників. Вибрано членом Ради Омелька Лящука з Дуліб, а на заступників: Якова Нацатюка, Оксена Кравчука і Сидора Лящука. Головою Ради вибрано вдруге Демида Дикала. До Управи увійшли: Василь Дикало, Андрій Власенко і Охрим Макарчук. Зміни статуту Т-ва послано до зареєстрования в суді. В січні проектується склткати збори заложителів споживчого Т-ва, а тимчасово споживча крамниця буде при кредитовому товаристві. До війни у нас було досить сильне Кредитове Т-во, віримо, що й тепер нам пощастить створити поважну кредитову установу, бо потреба в ній велика.

Кооператор.

Сонце і зірки.

(с. Тудорів на Рівенщині).

Є в нашому селі піп, призвище має Соколов і каже, що походить від тамбовських соколів. Отже, як прислуговує тамбовським соколам, так і нашому о. Соколову трудно „переварити“ зріст нашої свідомости: „не магу переваріть“—каже, й кінець.

За що ж ми його називаемо „сонцем“, і що то за зіроньки?..—Ще в 25 році весною ми заложили бібліотеку—читальню, а в осени кооперативу, котра під керовництвом Микити Сятковського розвивалась як найкраще. Коли ми збирали паї, то зайшли до попа, аби й він дав пай. — „Не віжу там людей“, відповів піп. І байдуже, що не дав, і без нього обійшлось, але на кожнім кроці нашої громадської роботи стає він поперек, руйнує і ганьбить з церковн. амвону та каже, що Шевченко „безбожник“, „клеветнік“ і закликає не читати його творів, бо там блуд і роспуста. Не міг він нічого вдіяти Микиті Сятковському, який започаткував відкриття читальні і кооперативи і завдяки якому наше село є найсвідомішим на цілу округу, то рішив за всяку ціну позбутись його брата А. Сятковського, що служив в селі дяком, а в якого жив Микита С. У підмогу найшов собі двох закукурічених селян Антона Сидорука і Володимира Сінкевича, з якими пише до Консисторії прохання аби дяка вигнати з села; збирають ріжними обманами серед селян підписи і відсилають. Консисторія зажадала від п. отця одзиву про дяка. Цього й треба було нашому соколу;—написав, що хотів і 13 вересня нашого дяка перевели в с. Черемошню, Ковельського повіту.

Їздив Сятковський і до Консисторії, аби довідатись, за що його карають, але там йому сказали що не треба було глядіти кооперативи.

Селяне наші обурені переводом дяка, рішили взяти його в свою оборону. Вибрали делегацію, пішли до попа і стали просити аби всю свою попередню писанину відкликав й поміг їм залишити на старім місці дяка А. С. Але настоятель сказав: „Не нужно било д'яку смотреть за зірками, нужно било смотреть за сонцем, а дяковске сонце священнік“.

Селяне цим не задовольнились, а вислали делегацію з проханням до Консисторії. Там приняли делегацію як слід, обіцяли найдалі за два тижні навести сдідство й залишити в нас А. С., але пройшло більше двох місяців, але про слідство нічогосінько й не чути. Мабуть того, що і там повно сонця, а просять тільки маленькі зіроньки. Отак то люде добрі огріває тамбовське сонце.

„Зіронька“.

Свято О. Кобилянськоі.

З низки свят, які в останній час відбулись на Галицькій Землі в честь Ольги Кобилянської з нагоди 40-літніх роковин її літературної творчости, перше місце безпеоречно займає свято, влаштоване 2-го цього місяця в Коломиї, куди прибула особисто Достойна Ювилятка.

Влаштованням свята займався спеціяльно обраний комітет, який в особі голови пані редакторки журналу „Жіноча Доля“ О. Кисілевської вітав велику письменницю на рідній землі. Після того слідували безліч привітань від ріжних центральних і місцевих, громадських і культурно-освітних установ. Не має змоги вичислити всі устні привітання, як також листи і телеграми зо всіх кінців світа. Далі, делегація селянок вручила Ювилятці скромні дари (вишивані рушники, зелені вінки), які наймиліщі були зпосеред багатших подарунків, як срібний вінець, від львівських культурних установ, містецьких адрес від письменників і т. д.

Загалом ціле свято було не лише висловом пошани і вдячности з боку галицького громадянства для письменниці, але рівночасно було воно також святом галицького жіноцтва і переглядом його сил. Добірна і ріжнородна вокальна програма, виконання якої стояло на мистецькій висоті доповнювало святочний вечір.

Великим дісонансом відбивається байдужність волинського жіноцтва, чи то зорганізованного в Союзі жінок, чи також працюючих на культурній ниві, яке повинно булоб подбати про заманіфестування своєї прихильности і узнання до Великої національної письменниці.

Кооперативні курси в Любомлі на Волині.

Заходом ініціятивної групи, яка складалася з п. п. Мохнюка Василя, Трохимовича Василя та Сасюка Олександра, за допомогою Ревізійного Союза Українських Кооператив у Львові (Інспекторат у Луцьку), відбулися десятиденні кооперативні курси в м. Любомлі в днях 21 до 31 XII. 1927 р.

Не зважаючи на те, що до останньої хвилі не було відомо, чи на курси буде дозвіл місцевої влади, для чого приходилося інтервенювати в воєвідстві, ініціятивна група приклала всіх зусиль, щоби про курси повідомити всі околичні села, що дало теж гарні наслідки, бо на курси записалося аж 43 слухачів.

Відкриття курсів відбулося 21.XII. о год. 5 веч. при великій кількости курсантів і гостей. Не маючи свого власного помешкання, як відкриття курсів так і постійні заняття мусіли відбуватися в бідному помешканні жидівського Проф. Союзу, яке удекоровано зеленню, портретом Шевченка і рушниками. Курси відкрив б. посол до сойму п. Мохнюк, опісля курси привітав коротною промовою в польській мові заступник Любомльського старости, після чого хор відспівав 2 строфи „Заповіту“, бо співати 3-тю строфу старосто заборонило. Рівнож заборонило староство відспівання пісні „За Україну“ та національного гимну „Ще не вмерла Україна“, дозволяючи його співати з такою умовою, коли наперед буде відспіваний польський гимн. На це Любомльчане не погодились. Потім привітав курси від імени Ревізійного Союза Укр. Кооператив інструктор інж. Кіцера Ом. та прочитав реферат про стан і значіння кооперації для нашого народу, та про успіхи її у инших народів. По рефераті знов гурток співаків відспівав „Заповіт“, на чому і закінчено офіційну частину відкриття курсів.

Починаючи з 22 по 31.XII. курси відбувалися щоденно від год. 10-2 перед пол. і від 5-7 вечора.

Курси провадив і на них викладав інструктор Рев. Союза Укр. Кооп. інж. Кіцера Омелян. На курсах пройдено такі предмети: 1) Історія кооперації, 2) Основи кооперації з народнім господарством, 3) Книговодство по американській системі з практичними вправами, 4) Калькуляція з комерційною аритметикою, 5) Кооперативний закон, 6) Організація кооператив з практичними вправами і 7) Товарознавство.

Крім постійних курсантів, теоретичні виклади слухало також багато місцевих громадян, які збиралися на вечірні лекції, по закінченні праці, в такій кількости, що нераз не було місця де стояти; це спонукало лектора теоретичні курси читати вечорами, а практичні заняття переводити перед полуднем.

Курси відбувалися при постійній присутности мундурової поліції.

Закінчення курсів знов відбулося при великій кількости присутніх. По пращальній промові лектора забрали слово член ініціятивної ґрупи п. Мохнюк, один курсант і одна курсантка— висловлюючи подяку Р. С. У. К., а також лекторові,—першому за допомогу в улаштуванні курсів, а другому за його працю на курсах, обіцюючи, що одержані на цих курсах знання і заклик лектора не підуть надармо, а будуть використані у повній мірі. Довго не хотіли присутні розходитися, жалкуючи, що так скоро минули курси.

По закінченні курсів в приватному помешкані одної курсантки відбулася спільна вечера, де знов присутні курсанти і гості обіцяли взятися до праці, закладаючи кооперативи, щоб піднести економічний стан нашого бідного селянина. При товариській розмові і співах присутні просиділи до пізної ночи.

В неділю 1.І. 1928 р. відбулася вистава „Розумний та дурень“, чистий дохід з якої був призначений на видатки звязані з курсами.

Курсанти спільно з лектором відфотографувалися.

Приглядаючись до праці курсантів, треба зазначити, що не зважаючи на перешкоди адміністрації, як незатверджування статуту Повітового Тов. „Просвіта“, над затвердженням якого б'ються місцеві громадяне вже два роки, заборона деяким особам викладати на курсах і т. и.,—свідомість населення росте надзвичайно скорим темпом і відбуті курси дали товчок до заснування кооперативних орґанізацій, що сподіваемось дасть в скорому часі гарні наслідки.

О. К—ра.

Новинки

Відомі з краси, славні з якости глинянські килими з фабрики Михайла Хамули.

Фабричний склад: Львів Площа Трибунальська 1.

На Народній Виборчий Фонд зложив громадянин села Волковиї, Малинської гміни, Дубен. пов. Данило Андріюк—5 зол.

Приклад гідний наслідування.

Брат братові.

Громад. с. Лопушне, вербовецької гм. на Кремянеччині, Доментій Ковальчук зібрав підчас весілля своєї племенниці 25.X м. р. серед гостей на потерпівших од повені братів-українців в Галичині **29** зол **50** гр і переслав ці гроші до нашої Редакції для відіслання по належности.

Полісся пробуджується!

Кооперативні курси в Сарнах.

Широкий розгін кооперативного руху на північно-західних укр. землях чим далі тим більш захоплює навіть найглухіщі закутки. забутого Богом і людьми Полісся. Нас інформують, що за поміччю Інспекторату Рев. Союзу Укр. Кооператив в Луцьку з 20 по 30.I ц. р. відбудуться в Сарнах кооперативні курси.

Кооперативні курси в Луцьку.

В Луцьку розпочались 11 ц. м. четверті з черги кооперативні курси. Ці курси є зі всіх найдовші, бо двомісячні і найчисленнійші, бо згуртували до 100 слухачів зі всіх закутків повіту. Свідчить це про великий здвиг кооперативного руху, який почався по наших селах, а разом з тим свідчить це, що наш народ певно стає на шлях покращання свого життя, прибіраючи свої господарчі справи до своїх рук. Побажати тільки курсантам як найкращих успіхів.

Справа „17“.

Дня 24 січня б. р. розпочнеться перед Львівським судом, яко трибуналом присяглих, процес про вбивство бувш. куратора Собінського. На лаві оскаржених засяде 17 українців—оскаржених за державну зраду; 2-х з них притягнула прокуратура до відповідальности за вбьвство Собіньского. Росправа продовжиться три тижні, при замкнених дверях.

Біржа на 12.І.: доляр америк. 8·85, золото руб. 5—23·35 зол.

Ціни на збіжжа за пуд.: жито — 5·75, пшениця—7·60, ячмінь 5·30, овес—4·70, гречка—5·70., просо—6·00, ріпак—11·00, лянка—11·00, вика 4·50 хвасоля—7·25, горох—7·20, мак—16·00 картоплі—1·00.

Лист до Редакції.

Шановний пане Редакторе!

Прошу вмістити в Вашій газеті тих кілька слів в звязку з дописом з Дубна в „Нашім Житті“ Ч 50 за 11.XII. 1927 р. де якийсь анонім в брехливо-провокаційний спосіб представив мою працю на Дубенщині. За невміщення „Нашим Життям“ мойого спростовання на вище згаданний допис, я змушенний притягнути редакцію час. „Наше Життя“ до судової відповідальности, а на доказ неправдивости згаданого допису залучаю заяву членів ради українців гм. Дубно.

З повагою *Ф. Назарчук.*

ЗАЯВА.

Ми нижчепідписані, члени Ради гміни Дубно, заявляємо, що:

1) Українці при виборах Ради гмінної дня 25.IX. б. р. йшли власними українськими листами № 8 і № 9. Ф. Назарчук записаний кандидатом тільки на українському спискові № 9.

2) При виборах війта гм. Дубно дня 16.XI. б. р. Ф. Назарчук не був і не намовляв нас вибирати його війтом.

Андрей Кіриченко, Гнат Фицалюк, К *Галій, Денис Плисюк, И. Якубчук, И. Мандзюк, І. Ткачук,* С. *Молярчук.*

Дубно 17.XII.-1927 р.

Правна порада

У справі Т. *Марценюка.*

Аби отримати тимчасове звільнення (відрочення) в'йськової служби, поборовець має заздалегідь (найменше—за місяць) звернутися з узасадненою просьбою до повітового староства. Єдиний живитель непрацездатної родини має безсумнівне право на подібну пільгу. До подання належить долучити посемейний список, а також метричні свідоцтва на всіх живих членів родини, яка утримується працею поборовця, як рівнож докази того, що дехто з родини, виказанної у посемейному спискові (якщо це є фактом)—помер. Нарешті—уряд гміни мавби дати посвідку, що поборовий є в дійсности єдиним живителем своєї родини.

Веселий кутик.

Перед виборами.

— Куди так мандруєш?

— На село.

— Чи будеш виступати з промовою?

Е—е... де там, хочу зобачити, як будуть розганяти.

* * *

На вічу санаторів.

Кандидат на посла: Я для своїх переконань дам собі голову відтяти. Голос з юрби: І добре зробите, бо така баранячa голова в соймі не потрібна.

* * *

Розумний Юрко.

— Чого ти плачеш Юрку?

— Та десь згубив золотого.

— То на тобі два,—тільки не плач.

Юрко взяв два золотих і почав ще більше плакати.

— Ну чогож ти ще плачеш?

— А як-же не плакати?—Як би я не згубив того золотого—то мавби аж три.

* * *

Не міг одійти.

Івась прийшов пізно до школи Учитель питається, чому запізнився.

Івась: Бо якийсь пан згубив десять золотих, то зібралась юрба людей, довкола мене було збіговище і ніхто не хотів відійти поки не знайшлись гроші.

Учитель: А щож тебе то могло обходити?

Івась: Бо я стояв на тих грошах.

ПОШТОВА СКРИНЬКА.

Дописувачеві з Любикович, сарненського повіту. До Ваших дописів ми ставимось з особливою увагою і по мірі можливости вміщуємо. Спізнення повстають тільки з приводу великої кількости дописів, які отримуємо зі всіх усюдів і бракує місця в газеті. За Вашу память і старання дякуємо.

— Г. Корицький, Березно. 10 зол. одержано. Заплачено до 1.VII. ц. р.

— П. Кухарчук, Ново-Малін. На вказані адреси газету висилаємо.

— Ион Пасічник, Крилів на Дубенщині—5.50 зол. одержано. Заплачено до 1.VII.

— Дементій Ковальчук, Лопушне.—10 зол. одержано. Заплачено лище до 1.І. 1928 р.

— М. Юзюк, Борсуки.— 5 зол. одержали. Часопис висилаємо.

— В. Оболь, Борсуки.—5.50 з. одержали. Заплачено до 1.VII. Адресу змінили. Дякуємо за приєднання кількох передплатників. Часопис їм висилаємо.

— Роман Шмир, Верещаки на Кремянеччині.—5.50 зол. одержали. Висилаємо.

— Т. Овчарук, Шили. 3 зол. одержали. Висилаємо.

— Федір Дзюба, М. Жабокрики на Дубенщині. 1.50 зол. на відр. календар одержали. Про висилку написали до видавництва в Рівному, яке Вам вишле.

— С. Орлінський, Костополь. 3 зол. одержали. Заплачено до 1.III 28 р. Висилки часопису Вам не стримували і дарма Ви за те на нас незадоволені. Не вислали Вам лише ЧЧ. 50 і 55 (1), які сконфісковані.

— П. Війтюк, Золочівка. 5.50 зол. одержали. Заплачено до 14.VI.

— Читальня в Чудниці б. Гощі. 2.50 зол. одержали. Заплачено до 7 III.

— В. Котович, Вашуки. 5 з одержано. Заплачено лише до 1.VI 27 р.

— Т-во „Рідна Хата“ в Тишівцях. 5 зол. одержано. Заплачено до 1.XI 1927 р

—Ів Бердега, Лисняки 1 зол. одержано Заплачено до 14.І. Висилки не стримували.

— Філія „Просвіти“ в Золочівці. 5 зол. одержали. Заплачено до 1 II 1928 р.

— Зах. Савюк, Марушин на Дубенщині. 5 зол. одержали. Заплачено лише до 1.І 1927 р. За 1928 належиться з Вас 11 зол.

Висилки часопису стримувати не будемо.

— Ів. Гах, Вербовець. На пів року передплата 5 50 зол. Чеків П. К. О. не маємо.

— Пан-отець Ів. Дяків, Мнишин б. Гощі. Дякуємо. Заплачено до 12.XII. 1927 р.

— П. Д. Грицай, Потужин, Новосілки. Висилаємо, дуже радо.

— Мик. Будняк, М. Горинка на Кремянеччині. Неодержані числа досилаємо. Будемо висилати на далі дуже радо. Треба було написати нам раніш, тоді не стримували-б.

— Тр. Марценюк, Рудка. 5 зол. одержали. Заплачено до 16.VIII 1927 р. Відповідь на листа надсилаємо по пошті.

—Вч. архимандрит п.-о. Полікарп, Жировці. — 60 зол. пожертв на потерпівших од повені ласкаво надісланих Вами, одержали і про це писали в Ч. 53 „Укр. Громади“.

— Ол. Панасюк, с. Калюхи, пов. Кобринь. Часопис наш висилаємо. Поширюйте, приєднуйте передплатників.

Комунікат

Товариства Опіки над Українськими Емігрантами у Львові.

Для вигоди наших емігрантів, котрі приїздять до Львова і незнаючи міста попадають зараз на залізничім двірці в руки ріжних агентів, відкрило Товариство Опіки над Емігрантами недалеко від головного двірця (напротив доїзду) при вул. Городецькій Ч. 95 Інформаційне Бюро.

В бюрі тім одержать емігранти всі потрібні їм інформації, звязані з виробленням пашпорту, подорожі та докладними відомостями про край, до якого заміряють виїхати. Бюро відчинене що-дня від 9—1 в пол. і від 3—6 по пол.

Також і письменно уділяє бюро інформацій емігрантам—а на відповідь треба долучити поштову марку за 25 гр.

Всіх наших свідомих громадян, особливо на селах, просимо отсим подати до відома загалу про відкриття бюра та остерегти емігрантів перед агентами, що їх тільки хотять використати.

Для постійного інформування загалу про еміграцію видає Т-во Опіки над Українськими Емігрантами двотижневик „Український Емігрант“. Редакція і адміністрація —Львів вул. Городецька Ч. 95. На бажання висилається оказові числа.

Особливо тяжко приходиться нашим емігрантам в дорозі до Сполучених Держав Північної Америки та Канади через незнання англійської мови Щоби цьому бодай в части зарадити, видало Т-во Опіки над Українськими Емігрантами книжку „Учіться по англійськи“, яка містить словарець та конечні розмови в часі дороги та при праці. Уложили цю потрібну книжку досвідчені люде відповідно до мови як і до потреб емігранта.

Товариство Опіки над Українськими Емігрантами у Львові Городецька Ч. 95.

М. Заячківський в. р. президент
Др. В. Константинович в. р секретар.

Видавець М. Черкавський
Drukarnia F. Richtera Luck
Відповід. редактор С. Вишнівський.